

P7_TA(2011)0591

Položaj žensk v Afganistanu in Pakistanu

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 15. decembra 2011 o položaju žensk v Afganistanu in Pakistanu

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o človekovih pravicah in demokraciji v Pakistanu, zlasti resolucije z dne 20. januarja 2011¹ in resolucij z dne 20. maja 2010² in 12. julija 2007³, 25. oktobra 2007⁴ in 15. novembra 2007⁵,
- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Afganistanu, zlasti resolucije z dne 24. aprila 2009 o pravicah žensk v Afganistanu⁶ in z dne 16. decembra 2010 o novi strategiji za Afganistan⁷,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. decembra 2010 o letnem poročilu o človekovih pravicah v svetu v letu 2009 in politiki Evropske unije na tem področju⁸,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. novembra 2009 o odpravi nasilja nad ženskami⁹,
- ob upoštevanju sklepov o svobodi veroizpovedi ali prepričanja, ki jih je Svet sprejel 16. novembra 2009 in v katerih je poudaril strateški pomen te svobode in boja proti verski nestrpnosti,
- ob upoštevanju sklepov o nestrpnosti, diskriminaciji in nasilju na podlagi veroizpovedi ali prepričanja, ki jih je Svet sprejel 21. februarja 2011,
- ob upoštevanju skupne izjave EU in Pakistana z dne 4. junija 2010, v kateri sta obe strani ponovno potrdili svojo odločenost, da se bosta skupaj lotili reševanja vprašanj o regionalni in svetovni varnosti, spodbujali spoštovanje človekovih pravic in sodelovali pri nadaljnji krepitvi pakistanske demokratične vlade in institucij,
- ob upoštevanju sklepov Sveta o Pakistanu in Afganistanu z dne 18. julija 2011 in 14. novembra 2011,
- ob upoštevanju izjav visoke predstavnice EU o predlagani zakonodaji o zatočiščih za ženske v Afganistanu z dne 5. decembra 2011, 20. februarja 2011 in 15. decembra 2010,
- ob upoštevanju sklepov mednarodne konference z dne 5. decembra 2011 v Bonnu,

¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0026.

² UL C 161 E, 31.5.2011, str. 147.

³ UL C 175 E, 10.7.2008, str. 583.

⁴ UL C 263 E, 16.10.2008, str. 666.

⁵ UL C 282 E, 6.11.2008, str. 434.

⁶ UL C 184 E, 8.7.2010, str. 57.

⁷ Sprejeta besedila, P7_TA(2010)0490.

⁸ Sprejeta besedila, P7_TA(2010)0489.

⁹ UL C 285 E, 21.10.2010, str. 33.

- ob upoštevanju člena 18 Splošne deklaracije o človekovih pravicah iz leta 1948,
 - ob upoštevanju Konvencije Združenih narodov o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk z dne 18. decembra 1979 ter Deklaracije Združenih narodov o odpravi nasilja nad ženskami z dne 20. decembra 1993,
 - ob upoštevanju Mednarodnega pakta ZN o državljanskih in političnih pravicah,
 - ob upoštevanju Deklaracije Združenih narodov o odpravi vseh oblik nestrpnosti in diskriminacije na podlagi vere ali prepričanja iz leta 1981,
 - ob upoštevanju resolucij varnostnega sveta Združenih narodov št. 1325 (2000) in št. 1820 (2008) o ženskah, miru in varnosti, ter resolucije varnostnega sveta Združenih narodov št. 1888 (2009) o spolnem nasilju nad ženskami in otroki v oboroženih spopadih, v katerih je poudarjena odgovornost vseh držav, da končajo nekaznovanost in kazensko preganjajo povzročitelje zločinov proti človeštvu in vojnih zločinov, vključno s tistimi, ki so povezani s spolnim ali drugim nasiljem nad ženskami in dekleti,
 - ob upoštevanju dokumenta o stališču mreže afganistanskih žensk z dne 6. oktobra 2011 v okviru priprav na konferenco v Bonnu,
 - ob upoštevanju člena 122(5) Poslovnika,
- A. ker se razmere v Afganistanu in Pakistanu sicer razlikujejo in so pomembne za vsako državo posebej, fizično in tudi moralno nasilje nad ženskami ostaja ena glavnih kršitev človekovih pravic, o katerih poročajo iz teh dveh držav, zlasti v nekaterih regijah;
 - B. ker so ženske in dekleta še vedno pogosto žrtev napadov s kislino in nasilja v družini, trgovine z ljudmi, prisilnih porok in porok otrok, z njimi pa se trguje tudi pri reševanju sporov; ker policija, sodišča in uradniki iz drugih sektorjev pravosodja redko obravnavajo pritožbe žensk zaradi zlorabe, vključno s tepežem, posilstvi in drugimi oblikami spolnega nasilja, tiste, ki pred tem trpljenjem bežijo, pa se lahko znajdejo celo v zaporu;
 - C. ker v večini primerov storilci nasilja nad ženskami ostanejo nekaznovani;
 - D. ker uporaba nekaterih zakonov, zlasti družinskih, vodi v kršitve človekovih pravic žensk;
 - E. ker je afganistanska vlada avgusta 2009 sprejela zakon o odpravi nasilja nad ženskami in je afganistanski svet ministrov 5. septembra 2011 odobril predpis o centrih za zaščito žensk;
 - F. ker so v Afganistanu od leta 2001 dosegli napredek glede položaja žensk na različnih področjih, kot so zdravstvo, izobraževanje in vloga žensk v politiki na nacionalni in regionalni ravni in v civilni družbi;
 - G. ker je Afganistan pogodbeni stranka številnih mednarodnih konvencij, zlasti Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk, in ker člen 22 afganistanske ustave določa, da imajo moški in ženske pred zakonom enake pravice in dolžnosti;
 - H. toda ker je položaj afganistanskih žensk še vedno zaskrbljujoč, saj sta v tej državi umrljivost mater med nosečnostjo in pri porodu ter umrljivost dojenčkov med najvišjimi na svetu;
 - I. ker na nekaterih območjih v Afganistanu, ki so pod nadzorom uporniških skupin, potekajo

celo usmrtilive s kamenjanjem z izgovorom na šeriatsko pravo, kar se je 12. novembra 2011 zgodilo neki ženski in njeni hčeri v Gazniju;

- J. ker „baad“, prodaja ženske ali dekleta kot odškodnina zaradi zločina ali kot kazen, ki jo odredi lokalna plemenska skupščina (džirga), v praksi še vedno obstaja, čeprav po členu 517 afganistanskega kazenskega zakonika velja za kaznivo dejanje;
- K. ker bi lahko bližnji umik zahodnih sil iz Afganistana ogrozil napredek v emancipaciji žensk, saj bi talibani znova prevzeli nadzor nad ozemlji, kjer ženske svobodno uveljavljajo svoje nove pravice;
- L. ker imajo ženske na območjih pod nadzorom vlade večji dostop do izobraževanja, zdravstva in delovnih priložnosti, na območjih, kjer delujejo številne uporniške skupine, pa se v smislu dostopa do izobraževanja, zdravstvenega varstva ter ekonomskih in kulturnih priložnosti soočajo z veliko diskriminacijo;
- M. ker je zaskrbljujoča tudi nezmožnost pakistanskih oblasti, zlasti v nekaterih regijah, da bi manjšinam in ženskam zagotovili zaščito pred socialnimi krivicami, kot je razvidno iz sodb, kot je sodba pakistanskega vrhovnega sodišča z dne 21. aprila 2011, v kateri so oprostili vse razen enega moškega od šestih, ki so bili obtoženi skupinskega posilstva Mukhtar Mai;
- N. ker je leta 2002 javnost v Pakistanu in po svetu šokiral primer Mukhtar Mai, ki so jo skupinsko posilili na ukaz vaškega sveta, da bi maščevali domnevno neprimerno obnašanje njenega brata, in ki se je nato uspešno borila proti svojim napadalcem na nižjestopenjskih sodiščih;
- O. ker nevladna organizacija Azijska komisija za človekove pravice opozarja na zaskrbljujoče naraščanje števila posilstev kristjank v Pakistanu, zlasti v provinci Pandžab, da bi jih prisilili k spreobrnitvi v islam, in na številne primere mladih kristjank, ki jih ugrabijo, posilijo in umorijo;
- P. ker tragični primer Uzme Ajub, ki jo je pred letom dni ugrabilo, zaprlo in večkrat posililo več članov policijske enote, kaže na zaskrbljujoče nespoštovanje vladavine prava, saj so družinski člani aretiranih policistov ubili brata žrtve, ker je ta zavrnila zunaj sodni dogovor;
- Q. ker so po vojaškem državnem udaru leta 1977 v Pakistanu ukinili temeljno pravico do nediskriminacije na podlagi spola, ki je bila določena v ustavi iz leta 1973;
- R. ker je bilo v Pakistanu uvedenih več zakonov, ki status žensk pravno opredeljujejo kot podrejenega, in ker imajo tako v nekaterih primerih izjave žensk pol manjšo težo kot izjave moškega, vključno s hududskimi odloki in zakonom o dokazovanju, ki kršita status in pravice žensk;
- S. ker v Pakistanu obstajajo številni drugi zakoni, ki diskriminirajo ženske, predvsem odlok o muslimanskem družinskem pravu, zakon o družinskem sodišču zahodnega Pakistana, zakon o omejevanju porok otrok, zakon zahodnega Pakistana o doti (prepoved razkazovanja) ter zakon o doti in nevestah (omejitev);
- T. ker je EU ponovno potrdila zavezanost, da bo s Pakistanom gradila trdno in dolgotrajno partnerstvo na podlagi vzajemnih interesov in skupnih vrednot, pri tem pa podpirala pakistanske demokratične institucije in civilno vlado, pa tudi civilno družbo;

- U. ker si je EU pripravljena prizadevati za sodelovanje, vendar pričakuje, da bo Pakistan spoštoval svoje mednarodne zaveze, zlasti na področju varnosti in človekovih pravic, vključno s pravicami žensk;
- V. ker člen 3(5) Pogodbe o Evropski uniji določa, da sta spodbujanje demokracije in spoštovanje človekovih pravic in civilnih svoboščin temeljni načeli in cilja Evropske unije ter pomenita skupno podlago za njene odnose s tretjimi državami; ker je spoštovanje človekovih pravic in pravic manjšin pogoj za pomoč EU pri trgovini in razvoju;
 - 1. je zelo zaskrbljen zaradi položaja žensk in deklet ter večkratnih poročil o brutalnem kršenju pravic žensk v Afganistanu in Pakistanu; poudarja, da je treba na mednarodni ravni nujno več pozornosti nameniti položaju žensk in deklet v teh državah;
 - 2. poziva Evropsko komisijo in Svet, pa tudi mednarodno skupnost, naj močno povečajo sredstva, namenjena prizadevanjem za zaščito žensk pred posilstvi, zlorabo in nasiljem v družini, ter naj izpostavijo praktične ukrepe za podporo gibanj civilne družbe, ki se borijo proti diskriminatorni zakonodaji;
 - 3. vztraja, da je treba v vseh dialogih o človekovih pravicah izrecno obravnavati pravice žensk, predvsem vprašanju boja za odpravo vseh oblik diskriminacije ter nasilja nad ženskami in dekleti, vključno z vsemi oblikami škodljivih tradicionalnih praks in običajev, zgodnjimi ali prisilnimi porokami, nasiljem v družini, umori žensk, in vztraja tudi, da je treba pri tistih, ki se želijo izogniti dolžnosti odpravljanja takšnih brutalnosti, zavrniti sklicevanje na običaje, tradicijo ali vero;

Afganistan

- 4. izreka priznanje afganistanskim ženskam, ki imajo pomembno vlogo pri narodnem razvoju in rasti; meni, da je napredek, ki je bil dosežen na področju enakosti med moškimi in ženskami, bistvenega pomena za prihodnost te države;
- 5. pozdravlja napredek pri imenovanju žensk na visoke politične in upravne položaje v Afganistanu, kot je na primer Habiba Sarabi, ki je guvernerka province Bamjan; spodbuja afganistansko vlado, naj si še naprej prizadeva za povečanje števila žensk na javnih in odgovornih položajih, predvsem na ravni uprave provinc;
- 6. pozdravlja nedavno odločitev predsednika Karzaja, da oprostí Gulnaz, žrtev posilstva, ki je bila zaprta zaradi prešuštva; poziva vlado, naj preneha zapirati ženske, ki se želijo rešiti zlorabe, in naj namesto tega poveča število zatočišč za ženske in otroke v državi, EU pa poziva, naj tem zatočiščem nudi trajno podporo;
- 7. priznava, da je bil od padca talibanskega režima dosežen velik napredek pri položaju žensk v Afganistanu; ugotavlja, da se ponovno pojavlja strah, da bi po odhodu zavezniških sil, ki je napovedan za leto 2014, prišlo do ponovnega poslabšanja položaja žensk in njihovih pravic;
- 8. poudarja, da umrljivost mater v Afganistanu ostaja med najvišjimi na svetu, vendar z zadovoljstvom opaža pozitiven trend, ki se kaže v nedavni študiji iz leta 2010 o umrljivosti v Afganistanu, ki jo je izvedlo afganistansko ministrstvo za zdravje, financirale in podprle pa so jo številne mednarodne organizacije, in sicer, da je umrljivost mater v Afganistanu padla pod 500 smrti na 100.000 živih rojstev; poziva Evropsko komisijo, države članice,

mednarodne partnerje in nevladne organizacije, naj pri izvajanju projektov v Afganistanu še naprej posebno pozornost posvečajo zdravju mater in otrok;

9. pozdravlja zavezo, ki jo je v sklepi konference Bonn II večkrat izrazil Afganistan, da bo še naprej gradil stabilno, demokratično družbo, ki bo temeljila na vladavini prava, kjer bodo z ustavo zagotovljene človekove pravice in temeljne svoboščine, vključno z enakostjo med moškimi in ženskami in da bo spoštoval vse svoje obveznosti na področju človekovih pravic; pozdravlja tudi zavezo mednarodne skupnosti, da bo podpirala napredek Afganistana v tej smeri;
10. poziva afganistanski parlament in afganistansko ministrstvo za pravosodje, naj razveljavita vse zakone, ki služijo kot povod za diskriminacijo žensk ali vsebujejo elemente takšne diskriminacije ter so v nasprotju z mednarodnimi pogodbami, ki jih je podpisal Afganistan;
11. meni, da je zaveza človekovim pravicam in njihovem spoštovanju, predvsem kar zadeva pravice žensk, bistvenega pomena za demokratični razvoj Afganistana;
12. je zelo zaskrbljen, ker so kljub vsemu napredku afganistanske ženske še vedno žrtve nasilja v družini, trgovine z ljudmi, prisilnih porok in porok otrok, z njimi pa se trguje tudi pri reševanju sporov; poziva afganistanske oblasti, naj zagotovijo, da bodo policija, sodišča in drugi uradniki v pravosodju obravnavali pritožbe žensk zaradi zlorabe, vključno s tepežem, posilstvi in drugimi oblikami spolnega nasilja;
13. je posebej zaskrbljen, ker so ženske na področjih, ki so pod upravo talibanov ali drugih uporniških skupin, še vedno kaznovane s kamenjanjem ali fizičnim iznakaženjem, kadar so obsojene zaradi kršitve talibanskih represivnih družbenih pravil;
14. priznava, da je enakost žensk načelo, ki je zapisano v novi afganistanski ustavi; poziva k reviziji zakona o osebnem statusu šiitskih žensk v Afganistanu, ki je kljub spreminjanju še vedno v nasprotju z načeli Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah, Konvencije o odpravi vseh vrst diskriminacije in Konvencije o otrokovih pravicah;
15. ponavlja, da mora podpora Evropske unije in njenih držav članic pri obnovi Afganistana vključevati konkretne ukrepe, da bi izkoreninili diskriminacijo žensk in s tem okrepili spoštovanje človekovih pravi in vladavino prava;
16. poziva afganistanske oblasti, naj odpravijo nečloveški običaj „baad“ in naj nemudoma sprejmejo ukrepe za celovito izvajanje zakona iz leta 2009, ki za kršitelje predvideva kazen do desetih let;
17. poziva afganistansko vlado, naj spremeni obstoječo zakonodajo in kazenski zakonik, da bi bolje zaščitila pravice žensk in se izognila diskriminatornim pogojem; poudarja, da mirovna pogajanja pod nobenim pogojem ne bi smela povzročiti izgube pravic, ki so jih ženske pridobile v zadnjih letih;
18. vztraja, da je treba izkoristiti bistveni prispevek žensk k reševanju sporov doma in v skupnosti ter da je treba močno povečati število sedežev za ženske v visokem mirovnem svetu in v provincialnih mirovnih svetih;

Pakistan

19. izraža globoko zaskrbljenost zaradi načina, na katerega so sodišča obravnavala primere Asie Bibi, Mukhtar Mai in Uzme Ajub, saj bi to lahko dodatno oslabilo vero v pakistanski pravosodni sistem in opogumilo tiste, ki želijo kršiti pravice žensk in drugih ranljivih skupin;
20. poziva pakistansko vlado, naj oblikuje mehanizme, ki bi lokalnim in regionalnim oblastem omogočili spremljanje ravnanja neformalnih vaških in plemenskih svetov ter posredovanje v primerih, ko ti presežejo svoja pooblastila;
21. poziva pakistansko vlado, naj ponovno zagotovi temeljne pravice iz ustave iz leta 1973, vključno s pravico do nediskriminacije na podlagi spola;
22. poziva vlado, naj pregleda svojo zakonodajo na področju pravic žensk, ki je bila sprejeta po vojaškem udaru, predvsem hududske odloke in zakon o dokazovanju, ki kršijo položaj in pravice žensk, saj jih postavljajo v pravno podrejen položaj;
23. pozdravlja nedavno uvedbo zakona v nacionalni skupščini o pretvorbi nacionalnega odbora za položaj žensk v neodvisen organ za okrepitev položaja in odpravo vseh oblik diskriminacije žensk ter podpira prizadevanja za sprejetje zakona o vzpostavitvi nacionalnega odbora za človekove pravice;
24. toplo pozdravlja sprejetje dveh bistvenih zakonov za zaščito žensk v senatu in v nacionalni skupščini, in sicer zakon iz leta 2010 o nadzoru nad uporabo kisline in preprečevanju zločinov s kislino ter zakona iz leta 2008 o preprečevanju praks, ki škodujejo ženskam (sprememba kazenskega prava), in bi podprl oblikovanje odbora za izvajanje, ki bi nadziral hiter začetek uporabe teh zakonov;
25. obžaluje, da je senat dopustil, da je zapadel zakon o nasilju v družini, ki ga je nacionalna skupščina sprejela leta 2009; meni, da je treba, tudi zaradi nedavno sprejete zakonodaje za podporo ženskam, ta zakon ponovno predlagati in hitro sprejeti, da bi se zoperstavili nasilju v družini;
26. poziva vlado, naj pregleda številne druge zakone, ki diskriminirajo ženske, predvsem odlok o muslimanskem družinskem pravu, zakon o družinskem sodišču zahodnega Pakistana, zakon o omejevanju porok otrok, zakon zahodnega Pakistana o doti (prepoved razkazovanja) ter zakon o doti in nevestah (omejitve), hududski odloki, zakon o državljanstvu iz leta 1951 in zakon o dokazovanju iz leta 1984;
27. ponovno poziva vlado, naj izvede temeljit pregled zakonov o svetoskrunstvu in njihove sedanje uporabe ter med drugim dela 295 C kazenskega zakonika, ki določa obvezno smrtno kazen za vse, spoznane za krive svetoskrunstva, ter naj v vmesnem času izvede že predlagane spremembe;
28. poziva vlado, naj preganja osebe, ki podžigajo nasilje, predvsem tiste, ki pozivajo k smrti posameznikov in skupin, s katerimi se ne strinjajo, pogosto pa za to ponujajo tudi nagrade, in naj dodatno ukrepa, da bi olajšala razpravo o tem vprašanju;
29. poziva pakistanske oblasti, naj odločno ukrepajo, da bi odpravile umore iz časti; vztraja, da mora pakistanski pravosodni sistem kaznovati tiste, ki so zanje obsojeni;
30. poziva Komisijo in Svet, naj predlagata in izvajata izobraževalne programe, namenjene

izboljšanju pismenosti in izobrazbe pakistanskih žensk;

31. poziva pristojne institucije EU, naj vprašanje verske strpnosti v družbi vključijo v svoj politični dialog s Pakistanom, saj je to vprašanje osrednjega pomena za dolgoročen boj proti verskemu ekstremizmu;
32. poziva pristojne institucije EU, naj vztrajajo, da mora pakistanska vlada spoštovati klavzulo o demokraciji in človekovih pravicah, ki je zapisana v sporazumu o sodelovanju med Evropsko unijo in Islamsko republiko Pakistan; ponovno poziva Evropsko službo za zunanje politično delovanje, naj pripravi poročilo o izvajanju sporazuma o sodelovanju in klavzule o demokraciji in človekovih pravicah;

o

o o

33. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Evropski službi za zunanje politično delovanje, visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko/podpredsednici Evropske komisije, vladam in parlamentom držav članic ter vladama in parlamentoma Afganistana in Pakistana.